

SYLABUS
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2022-2028

Rok akademicki 2022-2023

1.1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE/MODULE

Nazwa przedmiotu	Psychologia lekarska
Kod przedmiotu*	PL/D
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Medycznych, Uniwersytet Rzeszowski
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Pracownia nauk społecznych
Kierunek studiów	Lekarski
Poziom studiów	Jednolite studia magisterskie
Profil	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarne/niestacjonarne
Rok i semestr/y studiów	I rok, 1 semestr
Rodzaj przedmiotu	obowiązkowy
Język wykładowy	polski
Koordinator	Mgr Małgorzata Wąsacz
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	Mgr Małgorzata Wąsacz

1.0.

* - zgodnie z ustaleniami na wydziale

1.2. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt ECTS
15	-	-	-	10	-	-	-	2

1.3. Sposób realizacji zajęć

- zajęcia w formie tradycyjnej

- zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.4. Forma zaliczenia przedmiotu/ modułu (z toku) (*egzamin, **zaliczenie z oceną**, zaliczenie bez oceny*)

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Aktywność poznawcza i motywacja do zgłębiania wiedzy naukowej

3. CELE, EFEKTY KSZTAŁCENIA, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

1.1. Cele przedmiotu/modułu

C1	Zdobycie wiedzy i umiejętności w zakresie dostosowywania się do własnych predyspozycji psychicznych i ograniczeń emocjonalnych w wykonywaniu zawodu lekarza
C2	Zdobycie umiejętności rozpoznawania psychologicznych problemów pacjenta, nawiązywania z pacjentem empatycznego kontaktu, prowadzenia rozmowy i wywiadu z pacjentem według kryteriów psychologicznych
C3	Zdobycie umiejętności korzystnego wpływania na stan psychiczny pacjenta, szczególnie pacjenta w stresie lub cierpiącego z powodu zaburzeń psychosomatycznych

1.0.

3.2 EFEKTY KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU/ MODUŁU

EK (efekt kształcenia)	Treść efektu kształcenia zdefiniowanego dla przedmiotu (modułu)	Odniesienie do efektów kierunkowych (KEK)
EK_01	Zna postawy społeczne wobec znaczenia zdrowia, choroby, niepełnosprawności i starości, konsekwencje społeczne choroby i niepełnosprawności oraz bariery społeczno-kulturowe, a także koncepcję jakości życia uwarunkowaną stanem zdrowia.	D.W4.

EK_02	Zna zasady i metody komunikacji z pacjentem i jego rodziną, które służą budowaniu empatycznej, opartej na zaufaniu relacji;	D.W5.
EK_03	Zna psychospołeczne konsekwencje hospitalizacji i choroby przewlekłej;	D.W7.
EK_04	Rozumie funkcjonowanie podmiotów systemu ochrony zdrowia i społeczną rolę lekarza;	D.W8.
EK_05	Zna podstawowe psychologiczne mechanizmy funkcjonowania człowieka w zdrowiu i w chorobie;	D.W9.
EK_06	Zna rolę rodziny pacjenta w procesie leczenia;	D.W10.
EK_07	Zna problematykę adaptacji pacjenta i jego rodziny do choroby jako sytuacji trudnej oraz do związanych z nią wydarzeń, w tym umierania i procesu żałoby rodziny;	D.W11.
EK_08	Zna rolę stresu w etiopatogenezie i przebiegu chorób oraz mechanizmy radzenia sobie ze stresem	D.W12.
EK_9	Zna rolę stresu w etiopatogenezie i przebiegu chorób oraz mechanizmy radzenia sobie ze stresem;	D.W13.
EK_10	Zna zasady motywowania pacjenta do prozdrowotnych zachowań i informowania o niepomyślnym rokowaniu;	D.W15.
EK_11	Buduje atmosferę zaufania podczas całego procesu leczenia;	D.U4.
EK_12	Przeprowadza rozmowę z pacjentem dorosłym, dzieckiem i rodziną z zastosowaniem techniki aktywnego słuchania i wyrażania empatii, a także rozmawia z pacjentem o jego sytuacji życiowej;	D.U5.
EK_13	Informuje pacjenta o celu, przebiegu i ewentualnym ryzyku proponowanych działań diagnostycznych lub terapeutycznych oraz uzyskać jego świadomą zgodę na podjęcie tych działań;	D.U6.
EK_14	Angażuje pacjenta w proces terapeutyczny;	D.U7.
EK_15	Przekazuje pacjentowi i jego rodzinie informacje o niekorzystnym rokowaniu;	D.U8.

EK_16	Udziela porad w kwestii przestrzegania zaleceń terapeutycznych i prozdrowotnego trybu życia;	D.U9.
EK_17	Identyfikuje czynniki ryzyka wystąpienia przemocy, rozpoznawać przemoc i odpowiednio reagować	D.U10.
EK_18	Stosuje w podstawowym zakresie psychologiczne interwencje motywujące i wspierające;	D.U11.
EK_19	Komunikuje się ze współpracownikami, udzielając informacji zwrotnej i wsparcia;	D.U12.

1.3. TREŚCI PROGRAMOWE

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
TP 1. Model biomedyczny i biopsychospołeczny w podejściu do zdrowia, choroby, procesu terapii, zachowania zdrowia. 1
TP 2. Psychologia zdrowia – podstawowe pojęcia, zasady i zastosowanie w aktywności zawodowej lekarza.
TP 3. Psychologia społeczna, psychologia ewolucyjna. Interpretacja zachowania człowieka w kontekście psychologicznym.
TP 4. Podstawowe pojęcia psychologiczne (osobowość, temperament, procesy poznawcze, emocje, płęć psychologiczna).
TP 5. Rola poznania i rozwoju własnej osobowości w aktywności zawodowej lekarza.
TP 6. Komunikacja werbalna, niewerbalna, manipulacja, kłamstwo w medycynie;
TP 7. Zachowania podtrzymujące poczucie intymności i niezależności pacjenta; agresja w praktyce klinicznej.
TP 8. Rozmowy o śmierci i umieraniu. Przekazywanie trudnych informacji.

TP 9. Psychologiczne determinanty podatności na chorobę i dysfunkcje somatyczne. Psychiczne czynniki i mechanizmy sprzyjające utrzymaniu zdrowia i przyspieszające procesy zdrowienia. Psychonuroimmunologia.
TP 10. Zespoły i zaburzenia lękowe. Lęk w przebiegu chorób somatycznych. Rozpoznanie i terapia. Uzależnienia.
TP 11. Zaburzenia nastroju. Depresja w przebiegu chorób somatycznych. Rozpoznanie i terapia.
TP 12. Zaburzenia odżywiania. Zaburzenia psychiczne u dzieci i młodzieży. Rozpoznanie i terapia.
TP 13. Biologiczne sprzężenie zwrotne, hipnoza, efekt placebo, psychoterapia, terapia behawioralna, techniki relaksacyjne z punktu widzenia psychologii - badania i dowody naukowe - stan aktualny.
TP 14. Psychologia marketingu a promocja zdrowia i edukacja pacjentów.

B. Problematyka seminariów

Treści merytoryczne
TP1. Zaburzenia i choroby psychosomatyczne. Tło historyczne, współczesna medycyna umysłu i ciała, medycyna oparta na dowodach i psychofizjologia.
TP2. Podstawowe umiejętności w zakresie komunikowania się lekarza z pacjentem i jego rodziną. Sposoby zapobiegania błędom jatrogennym w relacji z pacjentem. System opieki zdrowotnej jako szczególne miejsce dla procesów komunikacji.
TP3. Nawiązywanie i prowadzenie kontaktu terapeutycznego z pacjentem. Znaczenie intymnej przestrzeni człowieka dla jego dobrostanu

TP4. Główne zasady przeprowadzania wywiadu lekarskiego i przekazywania informacji choremu i jego rodzinie (wg kryteriów psychologicznych). Zasady racjonalnego myślenia i podejmowania decyzji klinicznych. Heurystyka reprezentatywności.
TP5. Rozwiązywanie psychologicznych problemów pacjenta w sytuacji nagłego pogorszenia stanu zdrowia i zagrożenia życia, w chorobie przewlekłej i terminalnej.
TP6. Psychologiczna interpretacja zjawisku stresu oraz jego wpływ na zachowanie i zdrowie człowieka. Podstawowe strategie radzenia sobie ze stresem. Wybrane metody redukcji napięcia psychicznego (asertywność, zasady rozwiązywania konfliktów interpersonalnych, elementy negocjacji i mediacji). Profilaktyka i przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu.
TP7. Psychologiczne czynniki w etiologii bólu i jego leczeniu. Psychologiacierpienia.

1.4. METODY DYDAKTYCZNE

Wykład: wykład problemowy/wykład z prezentacją multimedialną z wykorzystaniem Office 365

Seminaria: Zajęcia w formie synchronicznej z wykorzystaniem Office 365, analiza tekstów z dyskusją, analiza materiałów audio-wizualnych, praca w grupach/rozwiązywanie zadań/ dyskusja

5. METODY I KRYTERIA OCENY

5.1 Sposoby weryfikacji efektów kształcenia

Symbol efektu	Metody oceny efektów kształcenia (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	Kolokwium	W; Sem.
EK_02	Kolokwium	W.
EK_03	Kolokwium	W; Sem.
EK_04	Kolokwium	W.
EK_05	Kolokwium	W; Sem.
EK_06	Kolokwium	W; Sem..
EK_07	Kolokwium	W.

EK_o8	Kolokwium	W; Sem.
EK_o9	Kolokwium	Sem.
EK_10	Kolokwium	Sem.
EK_11	Kolokwium	Sem.
EK_12	Kolokwium	Sem.
EK_13	Kolokwium	Sem.
EK_14	Kolokwium	W; Sem.
EK_15	Kolokwium	W; Sem.
EK_16	Kolokwium	W; Sem.
EK_17	Kolokwium	W; Sem.
EK_18	Kolokwium	W; Sem.
EK_19	Kolokwium	W; Sem.

5.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Obecność na wszystkich formach zajęć jest obowiązkowa.

Seminaria (zaliczenie z oceną uwzględniającą umiejętności studenta, obecność na zajęciach, oceny z kolokwiów cząstkowych):

1. pełne uczestnictwo i aktywność w seminariach
2. zaliczenia pisemne cząstkowe

Zakres ocen: 2,0 – 5,0

Wykłady (zaliczenie końcowe ustne lub pisemny):

1. zaliczenie testowe oraz pytania otwarte:

A: Pytania z zakresu wiadomości do zapamiętania;

B: Pytania z zakresu wiadomości do rozumienia;

C: Rozwiązywanie zadania pisemnego typowego;

D: Rozwiązywanie zadania pisemnego nietypowego;

- za niewystarczające rozwiązanie zadań tylko z obszaru A i B = ocena 2,0
- za rozwiązanie zadań tylko z obszaru A i B możliwość uzyskania max. oceny 3,0
- za rozwiązanie zadań z obszaru A + B + C możliwość uzyskania max. oceny 4,0
- za rozwiązanie zadań z obszaru A + B + C + D możliwość uzyskania oceny 5,0

Ocena wiedzy:

Kolokwium pisemne

5.0 – wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia na poziomie 90%-100%

4.5 – wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia na poziomie 84%-89%

4.0 – wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia na poziomie 77%-83%

3.5 – wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia na poziomie 70%-76%

3.0 – wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia na poziomie 60%-69%

2.0 – wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia poniżej 60%

Ocena umiejętności

5.0 – student aktywnie uczestniczy w zajęciach, jest dobrze przygotowany, potrafi umiejętnie przeprowadzić rozmowę z pacjentem dorosłym, dzieckiem i rodziną z zastosowaniem techniki aktywnego słuchania i wyrażania empatii

4.5 – student aktywnie uczestniczy w zajęciach, z niewielką pomocą prowadzącego, w dobrym stopniu potrafi przeprowadzić rozmowę z pacjentem dorosłym, dzieckiem i rodziną z zastosowaniem techniki aktywnego słuchania i wyrażania empatii

4.0 – student aktywnie uczestniczy w zajęciach, z większą pomocą prowadzącego, jest poprawiany, w dobrym stopniu potrafi przeprowadzić rozmowę z pacjentem dorosłym, dzieckiem i rodziną z zastosowaniem techniki aktywnego słuchania i wyrażania empatii

3.5 – student uczestniczy w zajęciach, jego zakres przygotowania nie pozwala przeprowadzenie rozmowy z pacjentem dorosłym, dzieckiem i rodziną w dobrym stopniu z zastosowaniem techniki aktywnego słuchania i wyrażania empatii

3.0 – student uczestniczy w zajęciach, na poziomie dostatecznym wykształcił umiejętność rozmowy z pacjentem dorosłym, dzieckiem i rodziną z zastosowaniem techniki aktywnego słuchania i wyrażania empatii;

6. Całkowity nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia założonych efektów w godzinach oraz punktach ECTS

Aktywność	Liczba godzin/ nakład pracy studenta
godziny zajęć wg planu z nauczycielem	25
przygotowanie do zajęć	15
udział w konsultacjach	2
czas na napisanie referatu/eseju	-

przygotowanie do egzaminu	10
udział w egzaminie	-
Inne (jakie?)	-
SUMA GODZIN	52
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	2

7. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU/ MODUŁU
(nie dotyczy)

wymiar godzinowy	
zasady i formy odbywania praktyk	

8. LITERATURA

Literatura podstawowa: 1. Jakubowska-Winecka A., Włodarczyk D. Psychologia w praktyce medycznej. PZWL, Warszawa 2007.   2. Kübler-Ross E. Rozmowy o śmierci i umieraniu, Media Rodzina of Poznań, Poznań 2001   3. B. Dobrowolska, Etyka w pielęgniarstwie, w: Bioetyka, Rożyńska J., Chańska W. (red.), Wolters Kluwer, Warszawa 2013.
Literatura uzupełniająca: 1. Król-Fijewska, M. (2005). Stanowczo, łagodnie, bez lęku. Warszawa: Wydawnictwo W.A.B.   2. Leathers, D.G. (2009). Komunikacja niewerbalna. Warszawa: Wydawnictwo PWN.   3. McKay, M., Davis, M. i Fanning, P. (2001). Sztuka skutecznego porozumiewania się. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej